

Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság
4025 Debrecen, Hatvan u. 8-10.
4001 Debrecen, Pf.: 57.
Tel.: (52) 410-677
Fax: (52) 316-662
E-mail: titkarsag@tivizig.hu

Vízüvédelmi és
Vízgyűjtő-gazdálkodási Osztály

Tel.: (52) 410-677/19080
E-mail: lossos@tivizig.hu

Címzett: **Ebes Községi Önkormányzat**

Szabóné Karsai Mária
polgármester

Ebes

Széchenyi tér 1.

4211

Tárgy: Ebes új településfejlesztési
konceptiójához - **adatszolgáltatás**

Hiv.sz.: 1277-1/2017

Előadója: Csösz Krisztián

Mell.: 3 db

Ügyiratszám: K000237-0090/2017

Előadó: Katona Zsuzsa, Farkas Tamás
György

E-mail:

Tisztelt Polgármester Asszony!

Ebes Község új településfejlesztési koncepciójához kért adatszolgáltatásunkat a település teljes közigazgatási területére vonatkozóan az alábbiakban adjuk meg.

Felszín alatti vizeket érintő és vízminőség-védelmi szempontok:

Felszín alatti vizekkel kapcsolatban a tervezési területen és annak közelében sérülékeny földtani közegű vízbázisra épült vízmű üzemel. A tervezési terület ráesik Ebes üzemelő sérülékeny ivóvízbázis védőidomára. Az érvényes határozat száma 3023/50/2009. Ez alapján a vízbázisok, az ivóvízellátást szolgáló vízellátási létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Kormányrendeletet kérjük betartani. A tervezési területen távlati ivóvízbázis nem található.

A felszín alatti vizek védelmével kapcsolatos szennyeződéserzékenységi besorolására az érvényes szabályozás a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet és a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet. E rendelkezések alapján Ebes település és közigazgatási területe „**Érzékeny**” besorolású, a vízbázis védőterülete „**Fokozottan érzékeny**” terület. Az érzékenységi fokozatokról pontos képet a mellékletként csatolt pdf mutat.

A 27/2006. (II. 7.) Kormányrendelet alapján Ebes teljes közigazgatási területe **nitrát érzékeny** terület.

Fentiek figyelembevételével a létesítmények kialakítását úgy kell megoldani, hogy a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet 1. számú mellékletében felsorolt anyagoknak (pl. ammónia, nitrátok, nitrátok, stb.) a felszín alatti víztérbe történő közvetlen bevezetése elkerülhető legyen. A talajba és a vízfolyásokba szennyezett csapadékvíz vagy egyéb szennyvíz nem kerülhet. Az utak, valamint az egyéb területnek kijelölt területen a csapadékvíz elvezetését burkolt árokban javasoljuk megoldani.

Ebes település és teljes közigazgatási területe az **országos vízminőség-védelmi övezet területét képi**, így kérjük a 2003. évi XXVI. törvény ide vonatkozó részét (15.§) is betartani.

Továbbá kérjük betartani a 147/2010. (IV. 29.) Kormányrendelet a vizek hasznosítását, védelmét és egyéb kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános jogszabályok előírásait.

Vízrendezési és öntözési szempontok:

Érintett belvízrendszer és belvízöblözet:

Ebes község közigazgatási területe a 48. számú Keleti főcsatorna menti belvízrendszeren belül a 48.b. Kösely belvíz öblözetben található.

A település közigazgatási területén lévő vízrendezési és vízhasznosítási létesítmények

(1. számú melléklet)

TIVIZIG kezelésű létesítmények:

Öntöző-vízvezetékek:

- HTVR H-III. tápvezeték
- HTVR H-III-1. tápvezeték

Nyilvántartásunk szerint egyéb kezelésben lévő létesítmények:

Csatornák:

- Vértölgyi-ér
- Ágodvölgyi-ér
- Kornó-tanyai csatorna

Tavak, tározók:

- Horgásztó – Lowlander Kft.

A város közigazgatási területén további vízrendezési és vízhasznosítási művek is találhatók, amelyeknek a kezelői, tulajdonosai nyilvántartásunkban nem szerepelnek.

A település közigazgatási területét érintő, tervezett vízrendezési és vízhasznosítási létesítmények (1. számú melléklet)

KEHOP keretén belül Hajdúhátsági Többcélú Vízgazdálkodási Rendszer (HTVR) fejlesztésére kerül sor. A projekt jelenleg előkészítési stádiumban van.

A projektjavaslat a Debrecenről nyugatra eső kiváló minőségű mezőgazdasági termőterületek öntözhetőségének főművi fejlesztését tartalmazza.

A fejlesztés Ebes Község közigazgatási területét érintő projekteleme a H-III-2 mellékvezeték létesítése.

A létesítmény funkciója: A meglévő H-III gerincvezetékéből a vizet gravitációs úton eljuttatni a térség kiváló minőségű mezőgazdasági területeire. A fejlesztés hatásterülete mintegy 2300 ha. A hatásterület növelésével biztosítható a Debrecen környéki mezőgazdasági területek öntözhetősége, valamint a későbbiekben lehetőséget biztosít a távlatokban megépítendő Ágod-völgyi tározó és a Debrecen határában tervezett jóléti tó víz-

ellátására.

Érintett települések: Debrecen, Ebes

A projekt megvalósítása során a műtárgyak helyén területvásárlás (kisajátítás), míg a vezeték nyomvonalán szolgalmi jog bejegyzése szükséges.

Ebes Község közigazgatási területének belvíz veszélyeztetettsége:

A síkvidéki vízjárta külterületeket az úgynevezett Pálfi féle belvíz veszélyeztetettségi, illetve belvíz gyakorisági térképpel jellemezzük.

A veszélyeztetettségi térkép készítéséhez az 1961-től a 2002-es évekig végzett szisztematikus belvíz-elöntési felmérések utólagos statisztikai és térinformatikai feldolgozása szolgált alapul.

Veszélyeztetettségi kategória	Az elöntés relatív gyakorisága, azaz hosszabb időszakra vetítve a belvíz	Szöveges minősítés
I.	<0,05 20 évnél ritkábban	Belvízzel alig veszélyeztetett terület
II.	0,05-0,10 10 és 20 év között	Belvízzel mérsékelt veszélyeztetett terület
III.	0,10-0,20 5 és 10 év között	Belvízzel közepesen veszélyeztetett terület
IV.	>0,20 5 évnél is sűrűbben előforduló (visszatérő) esemény	Belvízzel erősen veszélyeztetett terület

A település belvíz veszélyeztetettségét a 2. számú melléklet szemlélteti.

Belvízrendezési és vízhasznosítási szempontból a településfejlesztési koncepció készítését az alábbiak figyelembe vételével javasoljuk:

- Újabb területek építési területbe való bevonásakor, telekosztáskor a csapadékvíz elvezetés megoldásáról előre gondoskodni kell.
- A mélyfekvésű, vízjárta területekre az építéshatósági eljárások során fokozott figyelmet kell fordítani. (Záportározás, csapadékvíz elvezetés, beépítés korlátozása) Külterületen ezen területeket a tulajdonos csak saját felelősségére művelheti.
- Javasoljuk, hogy a belvízzel veszélyeztetett területeket a rendezési tervben tüntessék fel és építési területté **ne** nyilvánítsák.
- Belterületen a csapadékvíz, ill. belvíz elvezetést (csatornák, belvíz tározók, szivattyúzási helyek stb.) a településrendezési tervben részletesen dolgozzák ki. Külterületen gyepgazdálkodás, valamint a termőföld művelési ágának megfelelő, a parti sáv rendeltetését és megfelelő használatát, szükség szerinti igénybevételét nem akadályozó, a meder állapotát nem veszélyeztető tevékenység folytatható (83/2014.(III.14.) Korm. rendelet)
- A vízáteresztőmelletti területet, ingatlant a tulajdonos vagy használó csak úgy hasznosíthatja, művelheti, hogy ezáltal azok állapotát, üzemeltetését ne veszélyeztesse, a víz természetes lefolyását ne akadályozza, a víz minőségét ne károsítsa.
- Felszíni és felszín alatti víz nem szennyeződhet.

Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervezés:

A Kormány által 2016. március 31-én a 1155/2016. (III. 31.) Kormányhatározatában elfogadott 2015. évi, felülvizsgált Vízgyűjtő-gazdálkodási Terv (továbbiakban VGT2) értelmében Ebes település a 2-17 Hortobágy-Berettyó nevű alegységen helyezkedik el, amely a Tisza részvízgyűjtő területe.

Az Európai Parlament és a Tanács 2000/60 EK 33.) bekezdése szerint minden vízgyűjtőn törekedni kell a vizek jó állapotának elérésére, úgy hogy az ugyanahhoz az ökológiai, hidrológiai és hidrogeológiai rendszerhez tartozó felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatban tett intézkedések összehangoltak legyenek.

A VGT különböző célokat, intézkedéseket fogalmaz meg a 8.12. sz. mellékletében, amelyek megvalósítására törekednünk kell, és amely alapján a célokat, intézkedéseket igyekezniük kell szem előtt tartani. **Cél a víztestek jó állapotának elérése vagy fenn-tartása.**

A területen érintett víztestek:

1) sekély porózus talajvíz testek:

- sp. 2.6.2 talajvíz test: Hortobágy, Nagykunság, Bihar északi rész. Mennyiségi állapota gyenge, okai tartós vízszintsüllyedés, szárazföldi FAVÖKO (felszín alatti víztől függő ökoszisztéma), túlzott vízkivételek. Kémiai állapota jó, de gyenge kockázatú.

2) porózus rétegvíz testek:

- p. 2.6.2. rétegvíz test: Hortobágy, Nagykunság, Bihar északi rész. Mennyiségi állapota gyenge a túlzott vízkivételek miatt, kémiai állapota jó.

3) porózus termálvíz test:

- pt. 2.4 termálvíz test: Északkelet-Alföld. Mennyiségi és kémiai állapota is jó.

Az alábbi táblázat tételesen tartalmazza a VGT által meghatározott célokat, intézkedéseket az érintett víztestekre.

Víztest jele	Víztest neve	Felszín alatti vizek kémiai állapotát javító intézkedések	Vízbasis védelmi intézkedések	Felszín alatti vizek mennyiségi állapotát javító intézkedések
sp. 2.6.2	Hortobágy, Nagykunság, Bihar északi rész	2.1, 3, 21.1, 21.5, 21.9, 21.10, 29.2, 36	13.3	7.1, 7a.2, 8.1, 8.2, 8.4, 23.2, 31.1, 33.2
p. 2.6.2	Hortobágy, Nagykunság, Bihar északi rész	36	13.4	7a.2, 8.1, 8.2, 8.4
pt.2.4	Északkelet-Alföld	31.2, 36	13.4	7a.2, 8.1, 8.2

Intézkedési elemek leírása:

2. Mezőgazdasági eredetű tápanyagszennyezés csökkentése:

- 2.1 A mezőgazdasági termelés tápanyag szennyezésének csökkentésére vonatkozó általános szabályrendszer, a tápanyag kihelyezés tényleges korlátozása szántó és ültetvény területeken kiemelten a vízbázisok védőterületén található szántók, gyümölcsösök területén.

3. Mezőgazdasági eredetű peszticid szennyezés csökkentése a víztest teljes területén, kiemelten vízbázisok védőterületén.

7. A vízjárási viszonyok javítása, illetve az ökológiai kisvíz helyreállítása:

- 7.1 A belvízelvezető rendszer módosítása. A KEHOP-1.3.0. Hajdúhátasági többcélú vízgazdálkodási rendszer fejlesztése; a talajvízszint süllyedés megállítása.

7.4 Ökológiai szempontok érvényesítése a fenntartható vízhasználatok megvalósításában:

- 7a.2 Felszín alóli vízkivételek nyilvántartása, felülvizsgálata, módosítása, engedélyezése. A) Részletes modellezés mennyiségi igénybevételi határérték meghatározására. B) Vízkivételek felülvizsgálata
- 7a.5 Termálvizek hasznosítása, a használt termálvizek visszasajtolásának szabályozása, ösztönzése és korszerűsítése. Új kutak esetében előírás.

8. A víz hatékony felhasználást elősegítő műszaki intézkedések, az öntözés, az ipar, az energiaellátás és háztartás területén:

- 8.1 Víztakarékos megoldások alkalmazása növénytermesztésben (növénykultúra, öntözési technológia, energiahatékonyság).
- 8.2 Technológiai és hálózati veszteségek csökkentése.
- 8.4 Víztakarékos megoldások az ipari vízellátásban.

13. Ivóvízbázisok védelmét szolgáló intézkedések (védőterületek, pufferzónák):

- 13.3 A vízbázis-védelmi szabályozáson kívüli megoldások (egyedi szabályok, vízbázis-védelem szempontjából kedvező területhasználat váltás, jó gyakorlatok ösztönzése, területhasználókkal való megegyezés). Gyep, erdő területhasználatok ösztönzése vízbázisok külső védőterületén.
- 13.4 Vízbiztonsági tervek készítése, alkalmazása. Biztonságba helyezési tervek integrálása.

21. Településekről, épített infrastruktúrából és közlekedésből származó szennyezések megelőzése és szabályozása:

- 21.1 Kommunális hulladéklerakók megfelelő kialakítása, működtetése és ellenőrzése a víztest teljes területén, kiemelten vízbázisok hidrogeológiai védőterületén.
- 21.5 Illegális hulladéklerakók felszámolása, a hulladéklerakás ellenőrzése, bírságolása, kiemelten a vízbázisok védőterületén.
- 21.9 További csatornarákötések elősegítése és megvalósítása a víztest teljes területén, kiemelten vízbázisok védőterületén.
- 21.10 Csatornahálózatok rekonstrukciója az egész víztest területén, de különösen a vízbázisok védőterületén.

23. A természetes vízviszataratást elősegítő intézkedések:

- 23.2 Csapadékgazdálkodás, táblaszintű vízvisszatartás a táblákon belül a beszivárgás növelése és a lefolyás csökkentése érdekében általánosan a víztest teljes területén.
31. Beszivárogtatás, visszasajtolás korszerűsítése, szabályozása:
- 31.1 Talajvízdúsítás szabályozása, a talajvízszint süllyedés megállítása
 - 31.2 Szénhidrogén termeléshez, feltáráshoz használt kutakból kitermelt folyadék visszasajtolásának szabályozása. Visszasajtolás a 219/2004 Kormányrendelet szerint, a visszasajtolások ellenőrzése.
33. Károsodott vízi, vizes és szárazföldi élőhelyek védelme a vízjárást befolyásoló hatásokkal szemben, az egyéb intézkedéseken felül:
- 33.2 Vízpótlás ökológiai céllal, beleértve a vízkivételek speciális szabályozása, vízkormányzás és vízpótlás megoldása a természetvédelmi igények kielégítésére.
36. Szakszerűtlenül kiképzett kutak ellenőrzése, rekonstrukciója, felszámolása. Engedély nélküli kutak számbavétele.

Egyéb szempontok:

Az integrált települési stratégia kidolgozásánál kiemelt szempont, hogy illeszkedjen a VGT2-hez. A tervezés során az integrált, vízgazdálkodás részeként kiemelt figyelmet kell, hogy kapjon a vízvisszatartás és a települési csapadékvíz-gazdálkodás, ill. a természetközeli meder kialakítása.

Olyan vízmegtartó megoldásokat kell kialakítani, ahol a zöld infrastruktúra érvényesül, mely által kedvezően befolyásolható a vizek állapota és bővülnek az ökoszisztéma szolgáltatások, vízraktározó képesség, mely a klímaalkalmazkodás fő eszköze.

Törekedni kell a belterületi vízgazdálkodás kapcsán a burkolt felületek felváltására kisebb beruházást igénylő zöld módszerek alkalmazásával tájépítők bevonásával, mint például esőkert, amely a mesterséges, növényzettel beültetett mélyület, burkolt felület lefolyóvizeit fogadja, beszivárogtatja és párologtatja.

Hatásmérséklő beruházást csak akkor végezhetnek, ha a tervezett projekt anélkül jelentős káros hatással lenne a vízi környezetre. Aránytalanul nagy hatásmérséklő intézkedés alkalmazása nem akadályozhatja meg a vízgazdálkodási cél teljesülését. A hatások/terhelések jelentőségének vizsgálatánál ajánlott a VGT2-ben kidolgozott módszerek alkalmazása.

A településfejlesztési koncepció elkészítését a fenti jogszabályok figyelembe vételével és betartásával kérjük megvalósítani.

A TIVIZIG a további eljárásban is részt kíván venni, és a véleményezési dokumentációt **elektronikus úton** kérjük számunkra megküldeni.

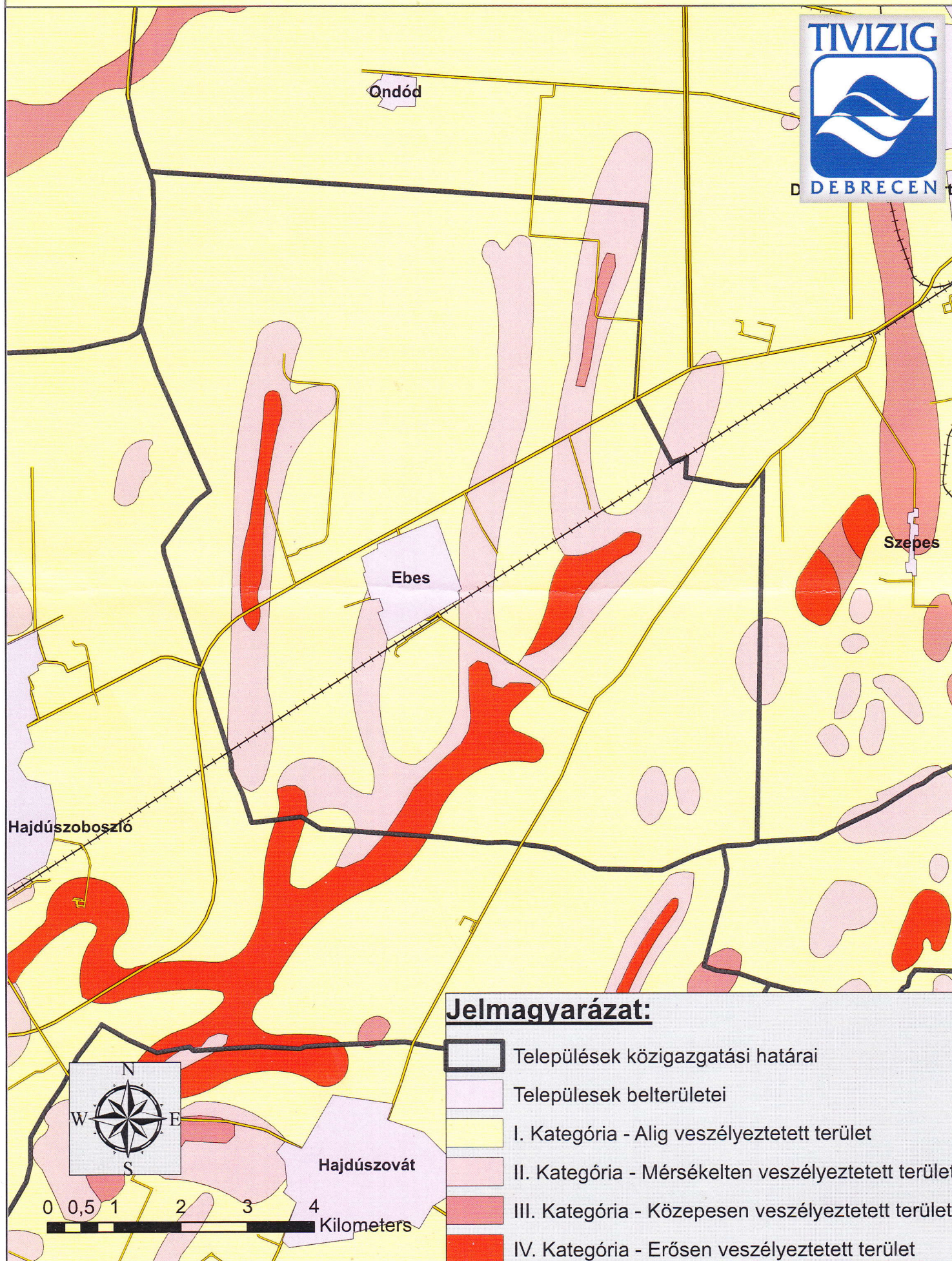
Debrecen, 2017. április 05.

Tisztelettel:

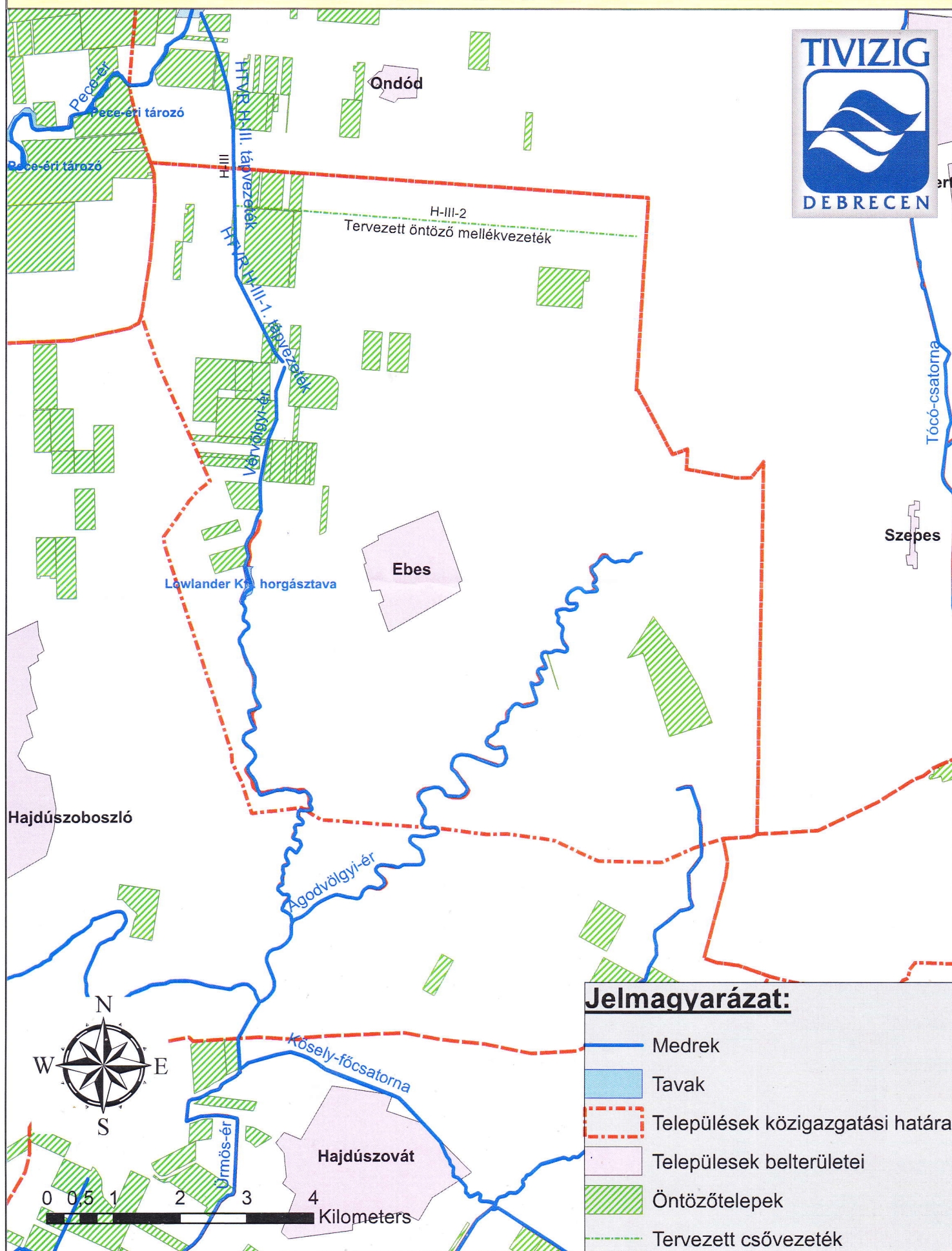

Lossos László
osztályvezető

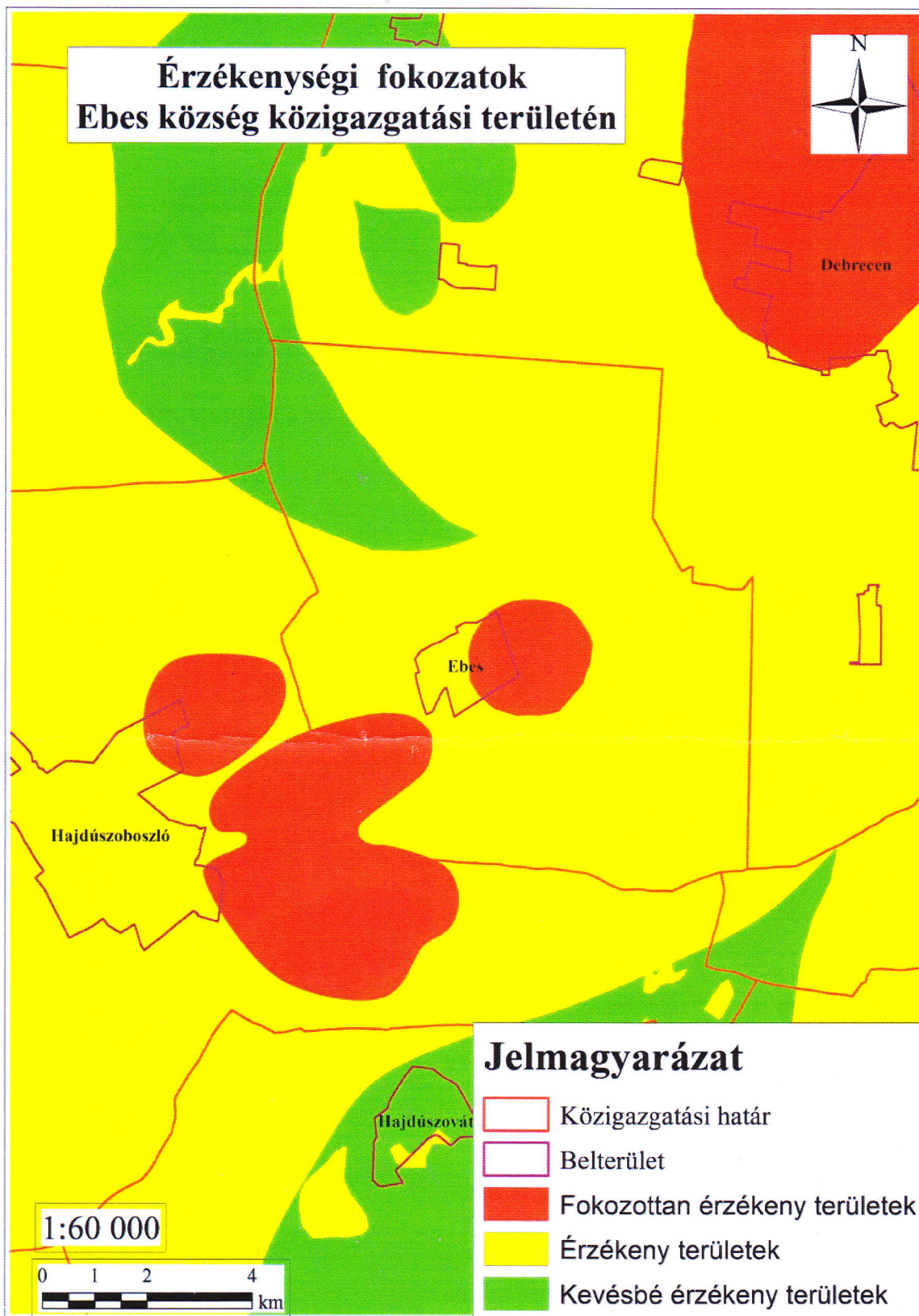
Belvízzel veszélyeztetett területek a Pálfi féle belvíz gyakorisági térkép alapján Ebes község közigazgatási területén

Meglévő és tervezett belvízrendezési és vízhasznosítási létesítmények Ebes község közigazgatási területén

Érzékenységi fokozatok Ebes község közigazgatási területén

Jelmagyarázat

- Közigazgatási határ
- Belterület
- Fokozottan érzékeny területek
- Érzékeny területek
- Kevésbé érzékeny területek